

Асқарали Тўхтасинов

ДИЛ ЧАШМАСИ

(Шеърлар)

“Ҳаёт” нашриёти
Андижон - 2005 й.

84(59)6-3

Асқарали Тўхтасинов табиат шайдоси.

Педагог-боғбон ижодкорнинг ушбу илк тўпламига ота-она, табиат, севги-муҳаббат, қадриятлар мавзуларидаги шеърлари киритилди.

У "Тил" шеърисида:

Тили, дили бир инсонлар -

Бир оламга кундай татир.

Тили, дили нур инсонлар -

Бахтли бўлсин, топсин қадр,- дея тилак қилади.

Муаллифнинг эзгу тилаклари азиз ўқувчиларга ҳам манзур бўлади деган умиддамиз.

10-13-05

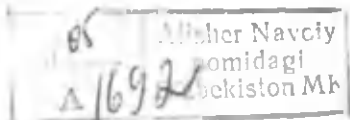
ХГ-ТА-----ША

22-03-05

ЮЗ 31140
001

Тўхтасинов Асқарали. "Дил чашмаси" (Шеърлар).

© "Ҳаёт" А. 2005.

Андижонда Бобурни кўрдим

Андижонда Бобурни кўрдим -
Боғишамол хиёбонида.
Кўлларида дафтари қалам,
Гуллар таъзим қилар ёнида.

Чарақлайди бошида офтоб,
"Шукур, кўрдим Андижонимни, -
Кўкка боқиб дегандай шу тоб:
-Олсанг, майли энди жонимни".

Шаббодалар эсади ғир-ғир,
Ариқчалар тўла зилол сув.
Юрагида бир дунё севинч,
Юрагида тошқин бир туйғу.

Андижонда Бобур юрипти,
Хурлик гулин атридан сархуш.
Мард ўғлонлар бахти кулибди -
Бунда бошга кўниб хумо куш...

Лола

Кийганинг қизил кўйлак,
Сабо ҳам сен деб ҳалак,
Лола, ёнма бунчалар,
Оловми сенда юрак?!

Кўксингда нимадан доғ!
Ёринг қилдими фироқ?
Лола, менга сирдош бўл,
Дардимни эслатдинг, оҳ.

Сен ё тоғнинг қалбисан,
Сен аланга кабисан.
Ё ёрга айтолмаган –
Ошиқларнинг гаписан.

Юрагим дардинг туяр,
Боқсам, нигоҳим куяр.
Сендек мен ҳам ўртандим,
Оҳ десам, оҳим куяр...

Тил

Бир сўз билан одам дили
Гоҳ обод, гоҳ вайронадир.
Яхши сўзнинг қули кўнглим,
Гоҳо шоҳ, гоҳ девонадир.

Ҳар бир сўзинг гулдай гўзал,
Болдай тотли бўлсин дейман.
Ёмон сўзни айтар тилни
Тутилсину сўлсин дейман.

Тили, дили бир инсонлар
Бир оламга кундай татир.
Тили, дили нур инсонлар
Бахтли бўлсин, топсин қадр.

Ота дуоси

- Мен кетяпман узоқ сафарга,
"Қолма, - дея, - хавфу хатарга",
Яна уйга омон қайтарга -
Дуо беринг ўзингиз, ота.

Дуойингиз беради мадад,
Бўлар доим руҳимга кувват,
Эл кўкараш дуо-ла ҳар вақт,
Дуо беринг ўзингиз, ота.

Дуоингиз учарга қанот,
О, бу кўнглим дуо билан шод,
Дуо билан тириклик обод,
Дуо беринг ўзингиз, ота.

Дуоингиз доимо оқлай,
Мен фарзандлик шаънимни сақлай.
Яхшилиқни ҳар он ардоқлай!
Дуо беринг ўзингиз, ота.

Бургут

Бургут ўлтирибди баланд қояда,
Тоғ, дала, кенгликлар унинг пойида.
Олис-олисларга ташлар у нигоҳ,
Яна юксакларни кўзлаб гоҳида.

Гоҳо давраларга кулиб қарайди,
Гоҳо тумшугини тошга қайрайди.
Оёғим остида ҳамма нарса деб,
Ўзини энг кучли, тенгсиз санайди.

Қўнган қоясин ҳам ҳеч писанд қилмас,
Парвози шу тошга боғлиқдир, билмас.
Бирдан қоя учар, қулайди тошлар,
Мағрур бургут бирдан чилпарчидир, бас.

Ерга қайтар

“Курсам” дея бутун оламни,
Бор мавжудот интилар кўкка.
Заррадан то тоғларга қадар
Юксаларлар бир баландликка.

Булут етар осмон фалакка,
Қуёш сари отланар қушлар.
Капалаклар гул бўйи учар,
Ракеталар кўкка учмишлар...

Баландпарвоз лочин ҳам лекин
Булутларга теккан чинор ҳам,
Ерга қайтар, ерга бош кўяр,
Ер бағридан топади ором.

Дил чашмаси

Ҳар дилда бир чашма бор,
Сув олар меҳр уммонидан.
Қултум ичса ташналар,
Кетолмас ҳеч ёнидан.

Дил чашмаси қуриган
Бўлгайдир меҳрга зор.
Пок чашмалар кўзини
Босиб қолмасин ҳеч қор.

Дил чашманг тиниқ бўлсин,
Тушмасин унга ғубор.
Унинг бўйида ўсган -
Гулларда ўзга ифор...

Шунда ортар оқибат,
Жўшаверсин бул чашма,
Эзгуликка эзгулик -
Қўшаверсин бул чашма.

Гулим

Баҳор келди, сен йўқсан, э воҳ,
Куз нафаси хазон этган гул.
Сен сигмадинг боғ бағрига, оҳ,
Лекин сени қўмсайди кўнгил.

Келиб кетар не-не баҳорлар,
Очилмассан, сен мангу сўлғин.
Бир келдингу кетдинг дунёдан,
Менинг бағрим айлаб кетдинг хун.

Лекин боғда хуш атринг қолмиш,
Хаёлинг-ла барқ урар чаман.
Эй бемаҳал сарғайган гулим,
Мен хаёлинг билан яшайман.

Суймаганга суйканма

“Суймаганга суйканма”, -
Деганлари рост экан.
Бу сўз магзин чаққаннинг -
Умри сарафроз экан.

Бир гўзални севдим-у
Унга бўлдим парвона.
Гоҳо унга қул бўлдим,
Гоҳо бўлдим девона.

Йиллар ўтди орадан,
Гўзал кўзга илмади.
Ишқида мен - зор,гадо,
Толеим ҳеч кулмади.

Бир кун бўзлаб қолдим мен,
У ўзгага ёр бўлди.
Суймаганга суйкандим,
Муҳаббатим хор бўлди...

Гўзалим

Гўзалим, ўксима учрашмадик деб,
Хаёлинг хаёлим меҳмони доим.
Шу ҳам хаётимга бериб турар зеб,
Шундан дилим равшан, шуълавор ойим.

Гўзалим, кўзларинг оловларида –
Юрак ёниб-ёниб чўгга айланди.
Кипригинг ор этиб тиканлигидан,
Қалбимга отилган ўққа айланди.

Гўзалим, айирмиш бизларни тақдир,
Хаёл ипларимиз узилмас асло.
Шуни ҳам кўп кўрма ошиқ қулингга,
Сен ҳам мени эслаб тургил, ёр, гоҳо...

Сингилжон

Гулдек кулиб турган сингилжон,
Бугун нечун кўзларда ёшинг?
Не савдолар кечди бошингдан?
Туғадими сабр-бардошинг?

Юрагингда не алам бор, айт?
Қўй, йиғлама, кўзёшларинг арт.
Келмадими ёки севганинг?
Ранжитдими ё бирор номард?

Қўй, ўкинма, садқаи кўз ёш,
Омон бўлсин шу азиз бошинг.
Бир кун қайтар бахтинг бағрингга,
Бир кун порлар толе қуёшинг.

Қўлга олгин ўзингни, синглим,
Барча ғаму қайғуни унут.
Излаб келар севганинг бир кун,
Бардошли бўл.
Ўшал дамни кут.

Рашк

Жоним, ағёрларга ташламанг нигоҳ,
Сизни ёмон кўздан асрасин Оллоҳ,
Фақат Яратгандан тилайман паноҳ,
Сизни рашк қиламан ёмон кўзлардан.

Дейман: "Кўлингизга кирмасин тикан",
Сизга тушар зарбга мен бўлай қалқон,
Бўлай бир умрга жонингизга жон,
Сизни рашк қиламан ёмон кўзлардан.

Хазонсиз чамансиз, мен - ёнган булбул,
Ҳусн гулзорида йўқдир сиздек гул,
Сиз учун умримни бағишлай буткул,
Сизни рашк қиламан ёмон кўзлардан.

Айрилиқ

Айрилдим мен гулимдан,
Қалбим - кимсасиз дала.
Фигон ўтди дилимдан,
Ўртанган бағрим яра.

Фафлат босдими, билмам,
Бошимга тушди хижрон.
Шум ўлимнинг дастидан
Юрагим қон, бағрим қон.

Айрилиқ ўти баланд,
Ўчмас у, минг ҳол сўра.
Тақдирга тан бермоқ шарт,
Гарчи бу бағрим яра.

Гулимнинг фироқида
Кул бўлдим, куйиб битдим.
Одамларнинг меҳридан -
Тафт олдим, нажот кутдим.

Тулки фалсафаси

Тулки кўп ўйлади
Овчидан қутулмоқ йўлин.
Қочмоқчун қирларга бўйлади,
Уни кутар гўёки ўлим...

Овчи олазарак, ўлжасин излар,
Тулки ер бағирлаб ётар панада.
Ана, яқинлашар овчи дам сайин,
Тулки хавф сезар ожиз жонида...

“Юрсам, хас-хашаклар шитирлар шаксиз,
Овчи кўриб қолар. Сезмоқда кўнглим.
Шарпамни сездирсам, шу лаҳза, э воҳ,
Ҳолимга вой бўлар - қурийдим шўрим”.

“Яхшиси, шу ҳолда ётганим маъкул,
Маъкул кўринмаслик, шарпа қилмаслик”.
“Маъкул - душманингни англамагани,
Маъкул - душман сенинг сиринг билмаслик”...

Ишонаман

Ёдингдами висол оқшоми
Учрашардик чинор тагида.
Қовриларди юрак тамоми
Муҳаббатнинг зўр гулханидан.

Ўша кезлар чиқмас ёдимдан,
Сени ҳануз қўмсайди юрак.
Кимгадир дил ёрмоқ истасам,
Сўз очмоққа кўнмайди юрак.

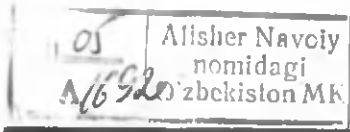
Бахт чироғи ёнади қайтиб,
Ҳижрон қийноқ солар жонимга.
Ишонаман, дилбар, жилмайиб,
Қайтажаксан бир кун ёнимга.

***

Гул ҳаёда севимли -
Ёринг ёнингда бўлса.
Сендан бахтли одам йўқ -
Ишқи жонингда бўлса.

***

Севгилимнинг ташрифи келтирар дилга баҳор,
Ҳар нигоҳи қўшади гулга ҳам янги оҳор.
Кўзлари кўнглимга чўғ солмиш, билолмам, қай маҳал,
Сочлари сунбул каби сочади ҳар ён ифор.

Омад қуши

Омад қуши билдирмасданок
Кимнингдир бошига қўниши мумкин.
Кимдир ғафлат ичра англамай бироқ
Тутолмай, учуриб қўйиши мумкин.

"Бу дунё бири кам дунё" дейдилар,
Ким омад ахтариб қўйиши мумкин.
Ким омад дегани сароб чиқару,
Ким омад кимхобин кийиши мумкин.

Шу боис, эй кўнгил, ўкинма асло,
Бир текис бўлмагай умр йўллари.
Инсоф, адолатда адашма фақат,
Тош остида эмас инсон қўллари.

***

Ширин сўзла, сўзлама аччиқ,
Қалблар ногоҳ топмасин озор.
Тилнинг захри юракка санчиқ,
Дилни мажруҳ айламоғи бор.

***

Сайёд тузоғига илинади қуш,
Шубҳасизки, унинг нафси берар панд.
Ёмонлар йўлига юрмас яхшилар
Айёрлик-ла тузоғ қўйса-да гарчанд.

Соҳибжамол

Гул юзига ярашиқли бир дона хол,
Бели хипча, ўзи эса нозик ниҳол,
Бир лутф этса, оловида ёндиради,
Бунча гўзал бўлмасайкан соҳибжамол.

Бошига ул ташлагани харир рўмол,
Нечаларнинг юрагини қийнар савол.
Қувиб-қувиб висолига етолмадим,
Бунча оҳу бўлмасайкан соҳибжамол.

Агар кийса, бўз кўйлак ҳам ярашади,
Бўз йигитлар ҳавас билан қарашади,
Сочларини шўх шамоллар талашади,
Бунча жоду бўлмасайкан соҳибжамол.

Изларига етолмаган зорлари кўп,
“Кўраманми” деган йўлда хорлари кўп.
Мен бой бўлиб кетар эдим назар солса,
Бунча бефарқ бўлмасайкан соҳибжамол.

Мундарижа

Андижонда Бобурни кўрдим.....	3
Лола.....	4
Тил.....	5
Ота дуоси.....	6
Бургут.....	7
Ерга қайтар.....	8
Дил чашмаси.....	9
Гулим.....	10
Суймаганга-суйканма.....	11
Гўзалим.....	12
Сингилжон.....	13
Рашк.....	14
Айрилиқ.....	15
Тулки фалсафаси.....	16
Ишонаман. "Гул ҳаётда". "Севгилимнинг".....	17
Омад куши. "Ширин сўзла". "Сайёд".....	18

Адабий-бадиий нашр
Асқарали Тўхтасинов
"Дил чашмаси"
(Шеърлар)

Мухаррир: Пўлат Абдулла
Мусаҳҳиҳ: Мадина Усмон
Компьютерчи: Ҳамиджон Парпиев.

Босмахонага 22 март 2005 йилда берилди.
Босишга 30 март 2005 йилда рухсат этилди.

Бичими: 84x108 1/32 Ҳажми: 1,5 б/т.
Буюртма № 563. Адади 500 нусха.
Баҳоси келишилган нарҳда

"Andijon nashriyot-matbaa" OAJ босмахонасида босилди.